

VOGELHUISJES

Hang vogelhuisjes voor mezen op. Zet waterbakjes in de tuin waar ze kunnen badderen en drinken en vervang wekelijks het water. Om ze te laten overwinteren: zorg voor voedsel. De Vogelbescherming geeft advies: www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/vogels-voeren

Ophangen

- Rustige plek waar ze zich veilig voelen.
- Niet in de volle zon en beschut tegen de wind.
- Het liefst de invliegopening op noordoosten gericht.
- Een vrije en veilige aanvliegeroute, dus:
  - o geen takken voor de opening.
  - o uit de buurt van katten.
- Hang de vogelhuisjes stevig op, zodat ze niet gaan slingeren of kunnen vallen.
- Maak het huisje elk jaar in september of oktober weer schoon. Er kunnen brandharen in het huisje achterblijven. Trek zelf handschoenen aan en zet een mondkapje op. Doe vervolgens de inhoud van het huisje in een plastic zak en knoop de zak dicht. Spoel het huisje uit met kokend water. Laat de huisjes hangen zodat vogels er in kunnen overwinteren.

Eisen vogelhuisje

- Verschillende soorten vogels hebben verschillende 'woonwensen'.
- Koolmezen hebben een opening van 32 mm nodig.
- Afstand tussen vogelhuisjes:
  - o Minimaal 2 meter boven de grond.
  - o Dezelfde vogelsoort? Tenminste 10 meter.
  - o Verschillende soorten? 3 meter.
- Vogelhuisje kopen? Let dan op:
  - o Zorg dat je het huisje kan openmaken om het schoon te houden.
  - o Koop een stevig vogelhuisje met een stevige ophanghaak.
  - o De beste houtdikte voor een vogelhuisje is minimaal 1,5 cm.
- Het is ook leuk om zelf een vogelhuisje te maken. De Vogelbescherming laat je zien hoe: www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/nestkasten/zelf-een-nestkast-maken

5. Tips om je tuin aantrekkelijker te maken voor vogels en insecten: meer verschillende soorten planten en dieren (biodiversiteit) in de tuin.

Door natuurlijke vijanden uit te nodigen in je tuin, help je mee om het aantal eikenprocessierupsen te verminderen. Buiten de koolmezen zijn er nog meer natuurlijke vijanden. Verschillende natuurorganisaties hebben tips:

- Natuurmonumenten: www.natuurmonumenten.nl/insecten
- In actie voor de bij: www.nederlandzoemt.nl
- Brabants Landschap: Zelf aan de slag op en rond het erf. Woon je in het buitengebied en heb je een grote tuin (groter dan 1000 m²)? Bekijk dan: www.brabantslandschap.nl/zelf-aan-de-slag/op-particulier-erf/
- Hoe kan je je tuin aantrekkelijk maken voor vogels? Vogelbescherming: www.vogelsinmijntuin.nl
- Maak je tuin vlindervriendelijk: www.vlinderstichting.nl/Vlinders/tuinieren-voor-vlinders

EIKENPROCESSIERUPS

NATUURLIJK
BESTRIJDEN
RUPSEN

3. NATUURLIJK BESTRIJDEN

1. Hoe kan je rupsenoverlast voorkomen op een natuurlijke manier?

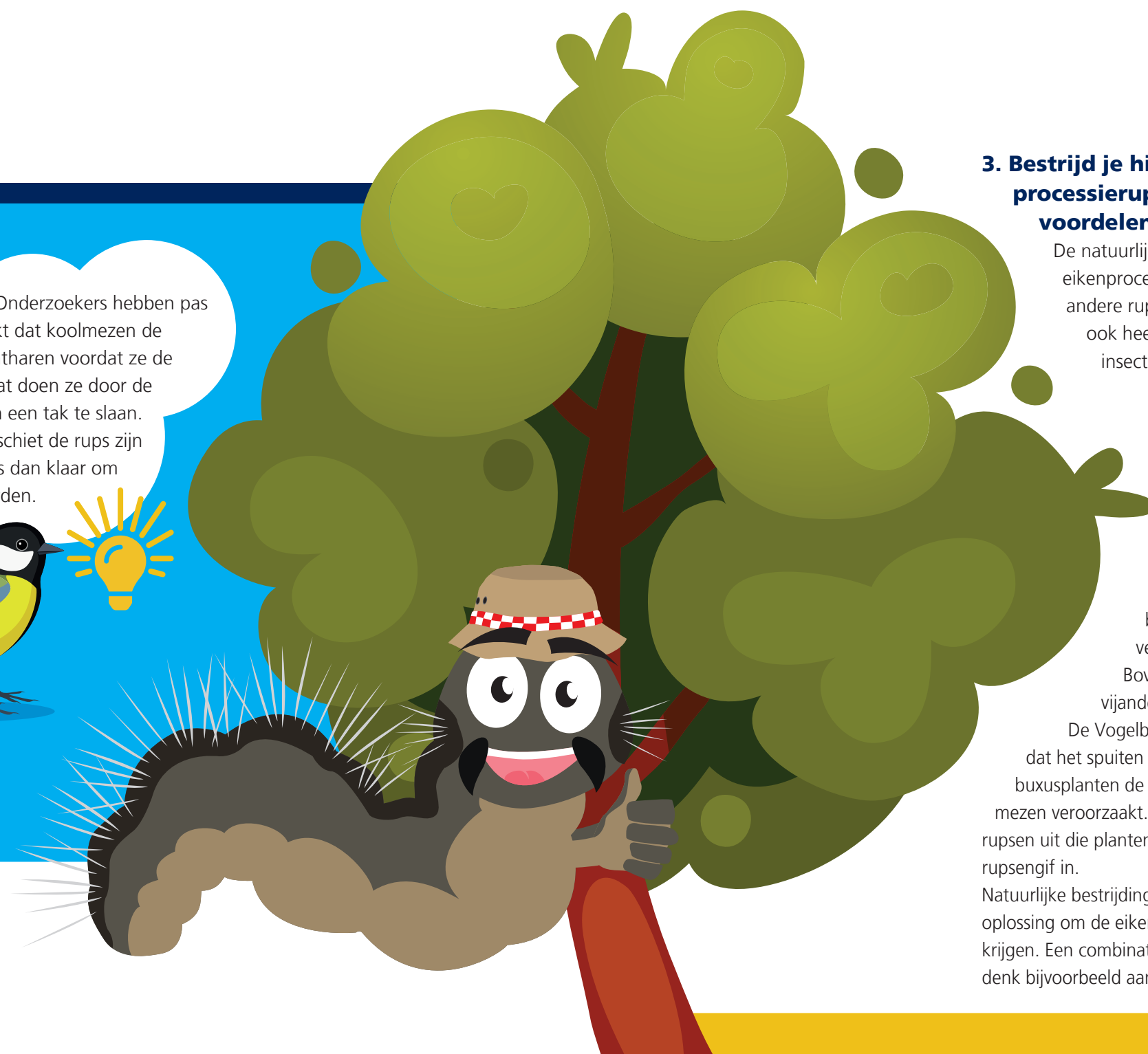
In de afgelopen jaren is uit onderzoeken bekend geworden dat eikenprocessierupsen veel natuurlijke vijanden hebben. Het aanmoedigen van natuurlijke vijanden is een interessante en veelbelovende ontwikkeling. Dit vraagt wel maatwerk en kennis van zaken. Er is geen hapklaar standaard advies om de eikenprocessierups onder controle te houden. Uiteindelijk zal een combinatie van maatregelen hiervoor nodig zijn. Dit moet nog verder worden onderzocht.

In de tussentijd kun je toch al zelf aan de slag gaan met natuurlijke vijanden. We beginnen klein, leuk en simpel: de koolmees uitnodigen in je tuin.

2. Wie zijn natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups?

Larven van bijvoorbeeld gaasvliegen, sluipwespen en wantsen eten de rups. Ook verschillende vogelsoorten eten de rupsen graag, bijvoorbeeld kool- en pimpelmezen.

Slimme vogel: Onderzoekers hebben pas geleden ontdekt dat koolmezen de rupsen eerst ontharen voordat ze de rups opeten. Dat doen ze door de rups flink tegen een tak te slaan. Door de stress schiet de rups zijn haren weg en is dan klaar om gegeten te worden.

3. Bestrijd je hiermee alleen de eikenprocessierups? Of zijn er nog meer voordelen?

De natuurlijke vijanden eten niet alleen de eikenprocessierups. Koolmezen vinden andere rupsen (bijvoorbeeld de buxusrups) ook heerlijk en eten graag kleine insecten, bijvoorbeeld spinnen.

4. Waarom kan je beter geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken?

Gebruik geen chemische bestrijdingsmiddelen, want dan verdwijnen ook andere rupssoorten. Bovendien kunnen de natuurlijke vijanden het bestrijdingsmiddel opeten. De Vogelbescherming Nederland vermoedt dat het spuiten van insectendodend middel op buxusplanten de toenemende sterfte onder koolmezen veroorzaakt. De mezen eten de (bespoten) rupsen uit die planten. En zo nemen de mezen het rupsengif in. Natuurlijke bestrijding met koolmezen is niet de enige oplossing om de eikenprocessierups onder controle te krijgen. Een combinatie van maatregelen is nodig, denk bijvoorbeeld aan biologische bestrijding.

Bezoek de website:

www.oakie.info

Alles over, voor en tegen de eikenprocessierups

Heb je een vraag aan de GGD?
Vind je regionale GGD via
www.ggd.nl

